

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Zaaknummer: 37092-2023

Openbare besluitenlijst

Medewerker	:	Mirjam Engels
Team	:	Bedrijfsvoering en Communicatie
Datum	:	3 november 2023
Portefeuillehouder	:	wethouder H. Olthof

BIJLAGEN: ☒ Bijlage 1 – Uitkomsten werkconferentie gemeenteraadsleden - ☒ Bijlage 2 – Concept GR GGD - ☒ Bijlage 3 – Toelichting model besluit GGD – ☒ Bijlage 4 – Model besluit GGD - ☒ Bijlage 5 – Model besluit OD - ☒ Bijlage 6 – Toelichting model besluit OD - ☒ Bijlage 7 – Bijlage GR OD - ☒ Bijlage 8 – Concept besluit RSJ - – werkproces 36934-2023 ☒ Bijlage 9 – Toelichting wijzigingen GR - ☒ Bijlage 10 – Concept besluit VRIJ - – werkproces 36934-2023	
AFSTEMMING MET ☒ Inhoudelijk adviseurs (Alex v/d Graaf, Marjan Altena, Klaas-Jan Ritzema, Sjaak Legebeke) ☒ Portefeuillehouder H. Olthof	
☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota	
ONDERWERP Wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	

BESLUIT burgemeester en wethouders

- De voorstellen van de algemene besturen van Gemeentelijke Gezondheidsdienst IJsselland, de Omgevingsdienst IJsselland, het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland en de Veiligheidsregio IJsselland tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling toe te turen aan de gemeenteraad;
- De gemeenteraad hiermee in de gelegenheid stellen tot het indienen van zienswijzen gedurende de periode van acht weken bij het college;
- De op 18 december 2023 ingediende zienswijzen van de gemeenteraad door te zenden naar de desbetreffende gemeenschappelijke regeling.

SAMENVATTING

1 juli 2022 trad de wijziging op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen te versterken. De gemeenschappelijke regelingen in IJsselland hebben samen opgetrokken om de wetswijziging, voor zover mogelijk, uniform te implementeren. Het college heeft besloten om de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen door te zenden naar de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft hiermee de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijzigingen. Het college zal deze zienswijzen doorzenden naar de gemeenschappelijke regelingen. Hierna zullen zij met een definitief wijzigingsvoorstel komen dat na instemming van de gemeenteraad door het college wordt vastgesteld.

INLEIDING

Op 1 juli 2022 trad een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen te verbeteren door kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden te versterken. Na de inwerkingtreding is er twee jaar de tijd om de wijzigingen te implementeren bij de GR-en (tot 1 juli 2024).

De grote GR-en in IJsselland (Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ), Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), Omgevingsdienst (OD) en Regionaal Servicepunt Jeugd (RSJ)) hebben samen opgetrokken om de wetswijziging te implementeren en zoveel als mogelijk hierbij te harmoniseren.

Om input te verzamelen is afgelopen voorjaar een Werkconferentie georganiseerd voor gemeenteraadsleden. De uitkomsten van deze conferentie (bijlage 1) hebben de GR-en vertaald naar hun eigen organisatie. De GR-en hebben allen een voorstel gedaan op welke wijze zij de wetswijziging willen vertalen naar hun eigen GR in relatie tot de aangesloten gemeenten.

De besturen van de GR-en hebben dit voorstel bij alle colleges aangeboden. Het is nu aan alle colleges om dit door te zenden aan de gemeenteraad voor het indienen van zienswijzen.

In deze nota wordt uiteengezet over welke wijzigingen van de Wgr het gaat en op welke wijze de GR-en deze willen vertalen naar hun eigen organisatie.

BEOOGD RESULTAAT

Implementatie van de wijzigingen van de Wgr om hiermee de democratische legitimatie van de GR-en te verbeteren.

KADER

Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr). De wijzigingen per 1 juni 2022 die direct raken aan de positie van de gemeenteraad zijn:

1. Zienswijze (art. 10 lid 5 en 6 Wgr)
 - o De Wgr regelt de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op andere besluiten van de GR. De GR is nu verplicht om vast te leggen op welke besluiten een zienswijze wordt ingediend. Ook moet het DB reageren op de zienswijzen die zijn ingediend.
2. Evaluatie (art. 11a Wgr)
 - o In de GR moet worden vastgelegd of en wanneer er geëvalueerd wordt.
3. Burgerparticipatie (art. 10 lid 7 en 8 Wgr)
 - o Vooruitlopend op de wijzigingen in de Gemeentewet moet vastgelegd worden of, hoe en wanneer er burgerparticipatie wordt gefaciliteerd.
4. Actieve informatieplicht (art. 17 lid 2 en 3 Wgr)
 - o Er moet worden vastgelegd wanneer, op welke wijze en over welke onderwerpen de GR de gemeenteraden actief informeert. Op dit moment is het aan het college om te bepalen wanneer en waarover actief wordt geïnformeerd naar de gemeenteraad.

Wijzigingen die om een afweging vragen maar technisch van aard zijn:

5. Uittreding (art. 9 lid 1 Wgr)
 - o De Wgr verplicht nu alle GR-en om bepalingen op te nemen over wijziging, toetreding, uittreding en opheffing en heeft deze verplichting geconcretiseerd.

Wijzigingen die géén afweging vragen:

6. Treffen en wijzigen van college- en/of burgemeestersregelingen (art. 1 lid 2 en 3 Wgr)
 - o Het college moet een conceptregeling eerst direct doorzenden naar de gemeenteraad waarna er binnen 8 weken een zienswijze ingediend kan worden. Het college moet deze zienswijze niet voorbereiden maar de raad de gelegenheid geven haar eigen zienswijze te formuleren. Hierna volgt de huidige procedure, oftewel het college neemt een voorlopig besluit omtrent de conceptregeling en legt dit goedkeuring voor aan de gemeenteraad. Het college neemt het definitieve besluit waarna dit inwerking treedt na publicatie.
7. Begrotingscyclus (art. 34b, 35 Wgr)
 - o Verschuiving aanleveren kadernota naar 30 april

- o Toezending ontwerpbegroting rechtstreeks naar de gemeenteraad (zonder tussenkomst college) van 8 naar 12 weken voor aanbidding aan het Algemeen Bestuur (AB)
- o Het AB moet schriftelijk en gemotiveerd reageren op de ingediende zienswijzen.
- 8. Regionaal enquêterecht
 - o De regionale adviescommissie kan ook onderzoek doen naar het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur. De regionale adviescommissie is een extra instrument bovenop de gemeentelijke adviescommissie. Het is een zwaar instrument en zal in uitzonderlijke gevallen bij grote problemen bij een GR worden ingezet.
- 9. Bevoegdheden (rekenkamer)commissie (art. 184 lid 3 Gemeentewet)
 - o Strikt formeel mocht géén onderzoek worden gedaan naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van bestuur van een GR. Nu is expliciet voorzien in deze mogelijkheid, maar in praktijk vond dit op vrijwillige basis al plaats.
- 10. Regionale raadsadviescommissie (art. 24a Wgr)
 - o Geeft gemeenteraden de mogelijkheid om het algemeen bestuur te verzoeken een regionale raadsadviescommissie in te stellen. Instelling gebeurt door het AB op verzoek van alle gemeenteraden.

ARGUMENTEN

Uitkomsten werkconferentie

In het voortraject zijn griffiers en gemeenteraden aangehaakt om de wetswijziging te bespreken en een voor zover mogelijk uniforme werkwijze te hanteren in IJsselland. Samengevat is de uitkomst hiervan (bijlage 1):

1. *Regionale adviescommissie (onderdeel 10)*
Er is draagvlak voor een regionale adviescommissie, eventueel informeel. Dit draagvlak is nog niet unaniem en dat is wel nodig voor dit instrument. Voor een informele vorm lijkt hier wel sprake van, gedacht wordt aan een structurele voor. Dit vraagt nog om uitwerking.
2. *Evaluatie en actieve informatieplicht (onderdeel 2 en 4)*
Eventueel 1 keer per jaar een evaluatie, bijvoorbeeld na een raadsperiode. Aan meer informatie richting gemeenteraden is geen behoefte, de huidige informatiestroom is voldoende.
3. *Zienswijzen begroting en zienswijzen bij grote besluiten (onderdeel 1)*
De route voor de begrotingen is afgestemd door de 4 GR-en. De conceptbegroting is beschikbaar bij de opstelling en behandeling van de voorjaarsnota, hiermee is afronding van de zienswijzeperiode voor het zomerreces nodig. Ten aanzien van zienswijzen bij grote besluiten is dit passend om te gebruiken bij bestuurlijke agenda's, meerjarenplannen of grote financiële keuzes. Hiervoor moet in afstemming een zienswijzetermijn worden vastgelegd.
4. *Participatie (onderdeel 3)*
Er lijkt beperkt of geen behoefte aan formele participatie bij de GR-en.

Vertaling werkconferentie door GR-en

	VRIJ (bijlage 9, 10)	GGD (bijlage 2, 3, 4)	OD (bijlage 5, 6, 7)	RSJ (bijlage 8)
1. Regionale adviescommissie	Verkennen met afvaardiging van raden en colleges op welke manier betrokkenheid van raden gestructureerd vorm en inhoud kan krijgen zonder instelling van een regionale adviescommissie.			
2. Evaluatie	Het AB/bestuur kan besluiten om de regeling op één of meer onderdelen te evalueren. Een evaluatievoorstel wordt voorgelegd aan het college.			
Actieve informatieplicht	AB, DB en voorzitter geven de raden alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.			Bestuur geeft de raden alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
3. Zienswijzen begroting en zienswijzen grote besluiten	Geen aanvullende, maar AB kan beslissen een besluit ter zienswijze aan raad voor te leggen.			Geen aanvullende zienswijze.
4. Participatie	Twee opties: 1) Verzoekschrift via DB 2) Woord voeren in openbare vergadering		Wanneer DB hiertoe besluit	Geen mogelijkheden tot participatie

Vertaling naar eigen organisatie

Met de betrokken beleidsadviseurs van de GR-en is gesproken over de voorgestelde wijzigingen door de GR waar zij inhoudelijk adviseur voor zijn vanuit Olst-Wijhe. Zij geven aan dat de voorgestelde wijzigingen die de GR indient is voorbesproken in ambtelijk verband. De input die eerder is meegegeven heeft de desbetreffende GR meegenomen. Zij adviseren het college om mee te gaan met de voorgestelde wijzigingen. Voor de ambtelijke organisatie zijn is de vertaling vanuit de wetswijzigingen navolgbaar en zorgt dit niet voor extra ambtelijke inzet. Na het definitieve besluit van de GR-en tot wijzigingen, begin 2024, wordt ambtelijk verkend op welke onderdelen aanpassing van de huidige werkwijzen nodig is. Deze verkenning wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de wijzigingen.

De instrumenten zijn bedoeld om de rol van de gemeenteraden te versterken. Het inhoudelijke gesprek of de huidige voorstellen vanuit de GR-en voor onze gemeenteraad voldoende is om haar kaderstellende en controlerende rol (beter) uit te voeren, moet daarom daar plaats vinden. Net als bij de nieuwe zienswijze procedure bij grote besluiten, is het niet aan het college de zienswijze te formuleren. De gemeenteraad is aan zet om te bepalen of de huidige vertaling door de GR-en voor haar afdoende is.

Voorgesteld wordt daarom om namens het college geen inhoudelijke afwijkende reactie te formuleren richting de GR-en. De gemeenteraad is aan zet en daarom wordt voorgesteld om de voorstellen van de GR-en door te zetten naar de gemeenteraad zodat zij de mogelijkheid heeft om bij elk van de vier GR-en een zienswijze in te dienen. Ook indien zij hier geen gebruik van maakt, dient zij hier het college over te informeren.

DRAAGVLAK

Met de betrokken beleidsadviseurs is afgestemd over dit voorstel. In het voortraject zijn de griffiers en gemeenteraadsleden meegenomen. Omdat het zich richt op instrumenten vanuit de gemeenteraad is het aan hen om te bepalen of hun input eerder in het traject voldoende is geweest, of dat zij van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze bij een of meerdere GR-en gebruik wil maken.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

N.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

N.v.t.

AANPAK/UITVOERING

- De voorstellen vanuit de GR-en worden doorgestuurd naar de gemeenteraad zodat zij de mogelijkheid heeft tot het indien van een zienswijze.
- 4 december wordt oordeelsvormend over het voorstel gesproken en 18 december besluitvormend. Formeel heeft de gemeenteraad 8 weken de tijd om een zienswijze in te dienen. Indien de gemeenteraad 18 december nog geen zienswijze(n) kan vaststellen, zal het college van de vertraging melding maken bij de GR-en.
- De zienswijze(n) verstrekt de gemeenteraad aan het college waarna het college dit doorzendt naar de desbetreffende GR.
- De GR-en nemen de zienswijzen mee in het definitieve voorstel richting gemeenten.
- Volgend jaar vindt de definitieve besluitvorming plaats door goedkeuring van de gemeenteraden en vaststelling van de wijzigingen door de colleges.